

Tėvynė - SENIAUSIAS PASAULYJE LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS. ŠIENČIA 90 METŲ SUKAKTI

EX
NY PUBLIC LIBRARY DIV. S.
GRAND CENTRAL STATION
P.O. BOX 2231
NEW YORK NY 10017

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

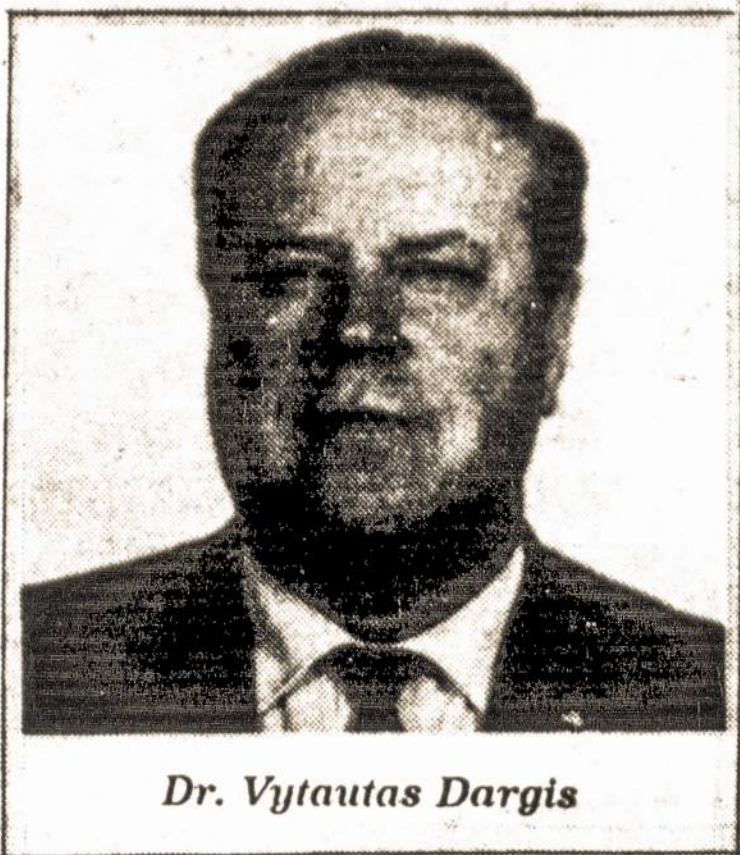

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N.Y. 10001

NO. 1 VOL. LXXXX, 1992-SAUSIS-JANUARY

THE OLDEST EXISTING LITHUANIAN NEWSPAPER WORLD-WIDE

PREZIDENTO PARAŠTĖJE

Dr. Vytautas Dargis

Mieli Broliai ir Sesės SLA nariai! Tradiciniai - "Trys kart vieningai Valio! 1992 metams!.." nuoširdžiausi asmeniniai linkėjimai Jums visiems, kad išsipildytų Naujų Metų rezoliucijos, būtumem pilni džiaugsmo, meilės ir sveikatos!

Praėjusių metų gruodžio mėnesyje turėjome susirinkimus ir pasibaigė kandidatų nominacijos į SLA Pildomąją Tarybą, o šių metų kovo mėnesyje vėl gausiai rinksimės ir balsuosime už išstatytus kandidatus. Mūsų fraternalinėje organizacijoje svarbus veiksnys yra naujų narių priėmimas. Ir dabar, kai išgyvename recesijos laikus, visi bando taupyti kiekvieną centą, pagalvokime rimtai apie naujus finansinius draudimus, apie lietuvių išlaikanti Susivienijimą. Išengę į 1992 metus padarykime dar

vieną rezoliuciją, gerą nuosprendį, kad kiekvienas surasime naują SLA narį, ir jei kiekvienas iš mūsų tai padarys, Susivienijimo fraternalinė lietuviška organizacija dvigubai padidės.

Iki šio laiko neturime tikrų žinių, kur įvyks SLA seimas. Praėjusiame seime buvo nutarta, kad seimas bus rengiamas St. Petersburge. Šiomis dienomis buvo gauta žinia, kad ten suruošti seimo negalima. Dabar tariamasi su kuopų veikėjais, kur bus galima 1992 metų SLA seimą suruošti. Tikime, kad netrukus apie tai painformuosime SLA narius. Studijuokime naujai nominuotus kandidatus į naują SLA Pildomąją Tarybą ir ruoškimės visuotinam balsavimui, kuris įvyks kovo mėnesyje. Naujai išrinktosios, būsimosios SLA Pildomosios Tarybos vienas svarbiausių uždavinių bus pozityvus ryšys su atsistatancia Tėvyne Lietuva, Tėvu Žeme, rūpestis, kaip jai padėti. Kur tik galime, susiriškime su politikais, rašykime į spaudą, kad iš Lietuvos būtų ištraukta sovietinė kariuomenė, kuri pridaro daug nuostolių ir taip pat kelią pavojų laisvei ir nepriklausomybei.

Broliškai Jūsų,

Dr. Vytautas Povilas Dargis

SLA Pildomosios Tarybos Nominacijų Balsų Skaičiavimo Komisijos Raportas

The Nomination Results for the Executive Board of the Lithuanian Alliance of America

PREZIDENTO PAREIGOMS

Dr. Vytautas P. Dargis 456

VICEPREZIDENTO PAREIGOMS

Vytautas Kasniūnas 374

Kestutis Miklas 53

SEKRETORIAUS PAREIGOMS

Genevieve Meiliūnas 406

Asta Vaicys 42

IZDININKO PAREIGOMS

Prof. Jokubas Stukas, Ph.D. 428

IZDO GLOBEJU PAREIGOMS

Josephine Miller 338

Nellie Bayoras-Romanas 331

Stasys Virpsa 60

Alexander Chaplik 45

Kazimieras A. Pautienis 15

DR. KVOTEJO PAREIGOMS:

Dr. C. Kazys Bobelis 440

Tėvynės SUKAKTIS

VYTAUTAS KASNIŪNAS

"TĖVYNĖS" REDAKCINIO KOLEKTYVO NARYS

"Tėvynės" pirmas numeris pasirodė 1896 metais sausio mėnesio pradžioje, mažo, 16-kos puslapių žurnaliuko pavidalu.

Redagavo Susivienijimo prezidentas kun. Jonas Žilinskas, būdamas Mt. Carmel, Pa. lietuvių parapijos klebonu. Spausdino "Vienybės Lietuvininku" leidėjas ir vienas Susivienijimo pradininku, Juozas Paukštis, Plymouth, Pa.

Programiniame straipsnyje redaktorius rašė: "Amerika mylėsime, kaip antrą pasirinktą motiną, bet labiausiai mylėsime ir didesnio labo trokšime tikrajai motinai Lietuvai. Amerikoje kurkime tokią Lietuvą, kad ji padėtų atstatyti tikrąją ir vienintelę mūsų tėvynę Nemuno pakraščiais."

Tuo metu buvo leidžiami net penki lietuviški laikraščiai, o po "Tėvynės" pasirodymo gimė dar 4 laikraščiai. Pirmuoju Susivienijimo organu

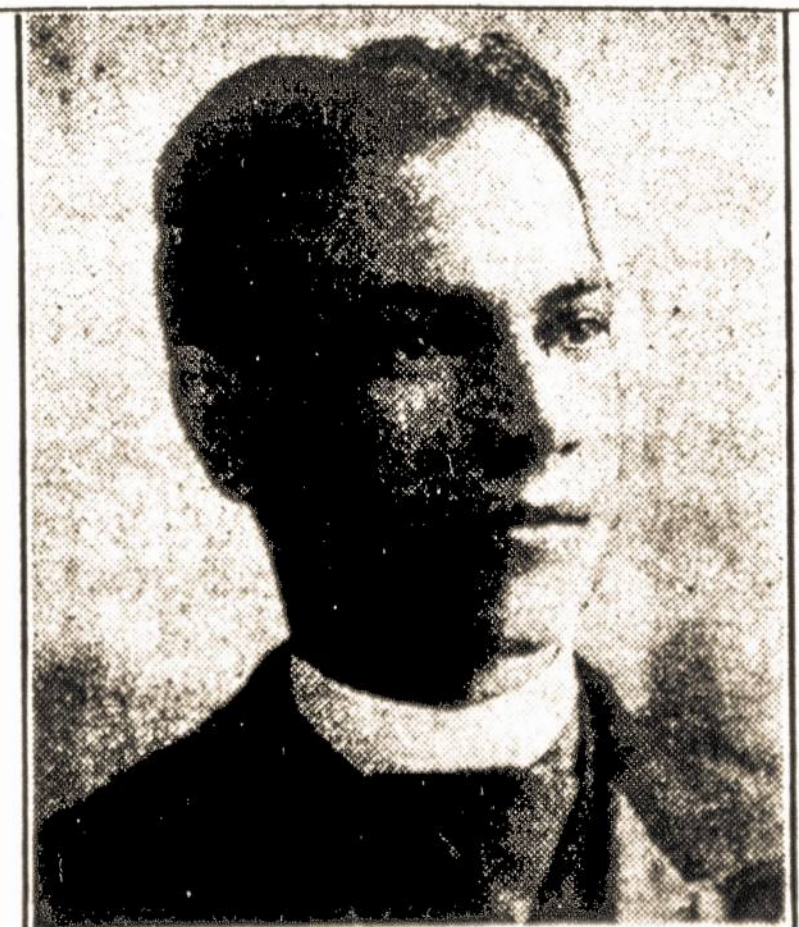
buvo Jono Šliūpo "Lietuviškas Balsas" (1885) ir Juozo Paukščio "Vienybė Lietuvininku" (1886)

Kuklus Susivienijimo organas "Tėvynė" tuo laiku margoje lietuvių spaudoje pasiskelbė kaip "Literatūros, mokslo ir politikos mėnesiniu laikraščiu".

Pirmaisiais metais išleistuose 192-uose puslapiuose daugiausia raštapaties redaktoriaus kun. J. Žilinsko (dažnai Jr. Jono slapivarde).

Kitų metų "Tėvynė" jau sudarė 386 puslapių tomą ir pasiskelbė raštų dr. J. Basanavičiaus, K. Bukavecko (Vertimu) A. Dubinsko, klieriko Antano Kaupo, Juozo Saurusaičio ir kitų.

O 1898 ir 1899 m. "Tėvynė" pasiekdavo skaitytojus Lietuvoje, nes buvo duodama prie du prie Tilžėje ir Ragainėje ėjusio "Varpo", kurio 1898 me-

KUN. JONAS ŽILINSKAS
Buves SLA. Prezidentas ir pirmasis „Tėvynės“ redaktorius.

tų 6 numeryje buvo išspausdinta dr. V. Kudirkos "Tautiška Giesmė", tapusia mūsų tautos himnu "Lietuva, tėvynė mūsų", vietoje to "narodavo" imo", kuri norėjo Amerikos lietuviams iškiepyti 1888 metų SLA seimas.

(Tasa kitame numeryje)

THE OLDEST EXISTING LITHUANIAN NEWSPAPER WORLD-WIDE

Published monthly except July and August
307 West 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office at
New York, N.Y., under the Act of March 8, 1878.

Second Class Postage Paid at
New York, N.Y.

SLA Kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti pradžioj
mėnesio.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako.

Postmaster: Please send address changes to "Tevyne", 307 W. 30th St., New
York, NY 10001.

PAVYZDINGOS

KUOPOS NARIAI

Josephine ir Paul Šukiai, veiklūs SLA organizatoriai, su savo anūkais—naujais SLA nariais. Kairėje Philip Šukis, dešinėje Donald Šukis, viduryje Lisa ir Sara Ruple. Jiedu buvo pirmieji veiksmingai atsiliepę į "ANTROJO ŠIMTMEČIO" vaju, įkurdami nauja 377 kuopą. Įrašykime ir mes savo anūkus į SLA narius, išduodami amžinus lietuviškos pasus.

DIDŽIUOKIMES ESĄ LIETUVIAI - SENIAUSIOS ORGANIZACIJOS NARIAI

SVARBUS PRANEŠIMAS

VISIEMS KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORIAMS,
ORGANIZATORIAMS ir NARIAMS

Siekdami sustiprinti organizaciją ir pagyvinti jos veiklą, nuo 1990 metų sausio 1 dienos yra skelbiamas naujas narių prirašymo VAJUS, pavadintas:

SLA "ŽENGIANT Į ANTRĄJĮ ŠIMTMETĮ"

ŠIUO Vajaus metu siūloma, kaip naujai prisirašantiems, taip ir seniesiems nariams, užpildžius suprastintas NON-MEDICAL (be sveikatos patikrinimo) aplikacijas, įsigyti šias apdraudas pagal naujas 1980 SCO Mokesčių Lenteles:

1. Viso Amžiaus mokama - Ordinary Life
2. 20 Metų Mokama - viso amžiaus - Twenty Payment Life
3. Single Premium Life - Mokesčiai už apdraudą sumokami vienkartiniai, iš karto. Si nauja apdrauda ypač naudinga vaikams ir jaunuoliams.
4. Akcidentalinė apdrauda tokioje sumoje, kokioje narys yra apsidraudęs ir galioja tik iki 70 metų amžiaus. Vaikams akcidentalinės apdraudos neduodama.

PRISTATOME NAUJĄ NARĮ

ALGIS M. KASNIŪNAS,
1 METŲ

Apsidrausti gali sekančiomis pinigų sumomis:

Nuo 1 iki 60 metų - \$1,000-\$5,000
Nuo 60 iki 70 metų - \$1,000 ar \$2,000

Apdraudos suma negali būti mažesnė kaip \$1,000.

Kartu su aplikacija turi būti atsiųsti metiniai mokesčiai.

Taip pat duodama nauja pigi TERMINUOTA apdrauda, kuri baigiasi kai nariui sueina 25 metai.

Terminuota apdrauda duodama nuo 1 iki 21 metų amžiaus.

Apdraudos suma negali būti:
mažesnė kaip \$2,000 ir nedidesnė kaip \$5,000

Broliai ir sesės, kviečiame Jus visus įsijungti į naują narių prirašymo VAJŲ. Susivienijimo stripybė - narių gausybė.

Executive Board of the Lithuanian Alliance of America

Dr. Vytautas P. Dargis	President
Vytautas Kasniūnas	Vice-President
Genevieve Meiliūnas	Secretary
Prof. Jokubas J. Stukas, Ph.D.	Treasurer
Josephine Miller	Trustee
Nellie Bayoras-Romanas	Trustee
Dr. C. Kazys Bobelis	Medical Examiner

NUO SEIMO IKI SEIMO

YTAUTAS KASNIŪNAS

NAUJŲ METŲ LINKĖJIMAI MYLIMIEMS SLA NARIAMS!

Sveiki brangūs broliai ir mylimosios sesės!
Sklinda žodžiai iš pilies bokšto,
Kur Lietuvių Susivienijimo vėliava plevėsuoja,
Kur skamba varpų dūžiai!
Senuosius metus palydėjus, Naujuosius sutinkant . . .
Sniego sniegėmis krenta laimės linkėjimai!

Ilgų metų pranašystės, širdingi žodžiai:
Daug sveikatos, stiprybės, šaltiniai jėgos,
Kad keliautumėte sidabru nuklotais keliais,
Deimantais apšviestais batais . . .
Ir dar! . . Ir dar! . . Ir dar! . .
Brolybės, meilės ir vienybės,
Kad ranka rankomis susikabinę,
Broliai, seserys—visi—visos—
Eitume Susivienijimo keliu didžiuoju . . .
Gyvuok ir Tu, Mižine—
Lietuvių Susivienijimo, mielasis nary ir sese nare,
mus visus po savo galingais sparnais apgaubęs,
lietuviškos meilės širdimi!

Ilgų metų butyje, išvaikščiojai Susivienijime—
Lietuvių brolių ir seserų vadove—
Visais Šiaurės Amerikos ir Kanados keliais,
Būrei krūvon savo tėvynainius,
Visų tikybių, žanavykus . . . visokių pasaulėžiūrų mintytojus,
Žemaičius, aukštaičius, dzūkus, kapsus,
Kad mokyklas, prieglaudas, bažnyčias statytų,
Švietimą, mokslą, kultūrą skleistų,
Knygas, laikraščius leistų ir skaitytų,
Tarpusavyje gražiai sugyvendami,
Viens kitam padėdami, užtardami—
Tikrą vienybę igyvendintų,
O širdyse meilės liepsnotų!

Ir metai po metų dygo Susivienijimo kuopos,
Kaip grybai po lietaus,
Kur tik didesnis būrys lietuvių gyveno.
Todėl sveikindami Tave, mielasis Susivienijime,
Linkėjimus širdies jausmais išsakome,
Perduodami juos visoms sesėms, visiems broliams—
Nūn pirmyn į darbą didį,
Kaip mūsų senoliai darė—
Į narystę traukė draugus, bičiulius,
Gimines, vaikus, vaikaičius—
Kad Susivienijimas antro šimtmečio metuose,
Ledų kalnus pralaužęs—didžios upės srove išsilietų.

2 1992 METAI,
SAUSIS-JANUARY

**SLA PILDOMAJAI TARYBAI
NOMINACIJŲ DUOMENYS**

**The Nomination Results for
the Executive Board of the
Lithuanian Alliance of America**

**SLA Pildomosios Tarybos
Nominacijų Balsų Skaiciavimo
Komisijos Raportas:**

1992 m. Sausio mėn. 11-12 d.d. Pildomosios Tarybos Balsų Skaiciavimo Komisija: Vaclovas Steponis iš 126 Kuopos, New York, N.Y., Liucija Paknys iš 99 Kuopos, New York, N.Y. ir Juozas Zatorskis iš 126 Kuopos, New York, N.Y. skaičiavo 1991 m. gruodžio mėn. įvykdytų SLA Pildomosios Tarybos Nominacijų balsus. Suskaičiavus ir patikrinus iš kuopų, bei pavienių narių gautus balsus, rado, kad balsavime dalyvavo 44 kuopos ir 76 pavieniai nariai. Iš viso buvo gauti 459 balsai.

Kuopa No.	I Prezidentus	I Viceprezidentus		I Sekretorius		I Iždininkus	I Iždo Globėjus					I Doktorus Kvotėjus
	Dr. Vytautas Dargis	Vytautas Kasniūnas	Kęstutis Miklas	Genevieve Meiliūnas	Asta Vaičys	Prof. Jokūbas Stukas, Ph.D.	Josephine Miller	Nellie Bayoras-Romanas	Stasys Virpša	Alexander Chaplik	Kazimieras A. Pautienis	Dr. C. Kazys Bobelis
3	13	13	-	13	-	13	13	13	-	-	-	13
5	1	1	-	1	-	1	1	1	-	-	-	1
7	19	19	-	19	-	19	19	19	-	-	-	19
12	4	4	-	4	-	4	4	4	-	-	-	4
14	10	10	-	6	-	3	-	-	-	-	3	7
17	8	-	8	-	8	8	-	-	8	6	-	6
23	7	7	-	7	-	7	7	7	-	-	-	7
32	1	1	-	1	-	1	1	1	-	-	-	1
38	6	-	6	-	6	6	-	-	6	3	-	5
40	8	8	-	8	-	8	8	8	-	-	-	8
43	28	-	28	3	25	28	-	-	27	27	-	28
56	11	11	-	11	-	10	10	11	-	-	-	10
68	2	2	-	2	-	2	2	2	-	-	-	2
72	5	5	-	4	-	5	3	5	-	-	-	5
73	12	12	-	12	-	12	12	12	-	-	-	12
90	3	3	-	3	-	3	3	3	-	-	-	3
99	8	8	-	8	-	8	8	8	-	-	-	8
104	11	11	-	11	-	11	11	11	-	-	-	11
115	7	7	-	7	-	7	7	7	-	-	-	7
124	10	4	-	10	-	10	10	10	-	-	-	10
126	14	3	11	11	3	11	6	7	6	6	-	13
134	30	30	-	30	-	30	30	30	-	-	-	30
136	8	8	-	8	-	8	8	8	-	-	-	8
168	8	8	-	8	-	8	8	8	-	-	-	8
214	3	3	-	3	-	3	3	3	-	-	-	3
222	16	16	-	16	-	16	8	8	5	-	-	15
226	4	4	-	4	-	4	4	4	-	-	-	4
228	10	-	-	10	-	10	-	10	-	-	-	10
238	1	1	-	1	-	1	1	1	-	-	-	1
245	4	4	-	4	-	4	4	4	-	-	-	4
278	5	5	-	5	-	5	5	5	-	-	-	5
285	8	8	-	8	-	8	7	8	-	-	-	8
299	11	11	-	11	-	11	11	11	-	-	-	11
301	8	8	-	8	-	8	8	8	-	-	-	8
302	2	2	-	2	-	2	2	2	-	-	-	2
322	16	6	-	16	-	11	1	12	8	-	-	15
336	4	4	-	4	-	4	4	4	-	-	-	4
352	7	7	-	7	-	7	7	7	-	-	-	7
353	14	14	-	14	-	14	14	14	-	-	-	14
359	7	7	-	7	-	7	7	7	-	-	-	7
365	3	3	-	3	-	3	-	3	-	3	-	3
373	11	8	-	9	-	1	3	8	-	-	-	11
374	5	5	-	5	-	5	5	5	-	-	-	5
377	12	12	-	12	-	12	7	5	-	-	12	12
PAV.	71	71	-	70	-	69	66	27	-	-	-	65
TOTAL	456	374	53	406	42	428	338	331	60	45	15	440

SUSIVIENIJIMAS SENIAUSIA PASAULIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJA ŠVENČIA 106 METUS
1886-1992 LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA PILDOMAJAI TARYBAI NOMINACIJŲ DUOMENYS

The Nomination Results for the Executive Board of the Lithuanian Alliance of America

[Atkelta iš 1 pusl.]

I PREZIDENTUS			I IZDININKUS		
Kuopa	Pav.	Balsų	Kuopa	Pav.	Balsų
	Vyt. Kasniūnas	1	373	Jokūbaitis	7
			322	St. Virpša	4
			297	G. Meiliūnas	1
			Pav. G. Meiliūnas		2
			56	J. Miller	1
			Pav. J. Miller		2
			373	Bajorūnas	2
			373	V. Abraitis	1
			Pav. Z. Jurys		1
			126	A. Vaičys	1
			126	A. Vakselis	1
I VICEPREZIDENTUS			I IZDO GLOBEJUS		
228	St. Virpša	10	14	O. Jokūbaitis	10
322	T. Blinstrubas	8	373	O. Jokūbaitis	1
124	L. Kapeckas	4	228	V. Uznys	10
Pav. L. Kapeckas		1	322	V. Uznys	1
124	A. Chaplik	2	43	Prof. J. Stukas	1
322	Prof. J. Stukas	1	297	Prof. J. Stukas	1
373	Prof. J. Stukas	1	373	Prof. J. Stukas	7
Pav. Dr. K. Bobelis		1	Pav. Prof. J. Stukas		1
373	J. Daugėla	1	322	J. Lapinski	5
373	G. Meiliūnas	1	322	J. Linkus	5
			222	V. Utara	5
			Pav. Dr. K. Bobelis		1
I SEKRETORIUS			373	A. Budreckis	1
14	Prof. J. Stukas	1	Pav. V. Kasniūnas		1
373	Prof. J. Stukas	1	373	J. Vaičaitis	1
Pav. Prof. J. Stukas		1			
373	A. Budreckis	1			
I DAKTARUS - KVOTEJUS					
Pav. Dr. Kaupas		1			
Pav. Dr. Venslauskas		1			
297	N. Bayoras-Romanas	1			

Pastabos:

SLA Nominacijų Balsų Skaiciavimo Komisija, susidedanti sekančiais: 1. Vacys Steponis, 126 Kuop. New York, N.Y. 2. Liucija Paknys, 99 Kuop. New York, N.Y. 3. Juozas Zatorskis, 126 Kuop. New York, N.Y., suskaičiavusi visus balsavimo lapelius, bei peržiūrėjusi balsavimo Nominacijų raportus, padarė pataisas: Kuop. 56, Kuop. 72, Kuop. 126, Kuop. 222, Kuop. 322, Kuop. 352, Kuop. 374.

Šios pataisos buvo padarytos palyginus Nominacijų Raportus su gautais nominacijų balsavimo lapeliais (balotais).

NOMINACIJŲ BALSŲ SKAIČIAVIMO KOMISIJA

(parašas) Vacys Steponis	(parašas) Liucija Paknys	(parašas) Juozas Zatorskis
Vacys Steponis, 126 K. New York, N.Y.	Liucija Paknys, 99 K. New York, N.Y.	Juozas Zatorskis, 126 K. New York, N.Y.

Gen. Douglas MacArthur

Žmonės sensta tik skirdamies ir bėgdami nuo savo idealų. Tu esi toks jaunas, kaip tavo tikėjimas, ir toks senas, kaip tavo abejonės. Toks jaunas, kaip tavo viltis, ir toks senas, kaip tavo nusivylimas.

Žmonės sensta ir pasensta, tik skirdamies ir bėgdami nuo savo siekimų ir pasiduodami abejonėms.

Kiekvieną rytą pasitik žodžiais: „Aš gyvenu viltimi, tikėjimu, gražia meile.“

Atsiprašome už klaidą

Tėvynės 1991 m. Nr. 3 buvo straipsnis „Lietuvos mūšis, sudrebinęs Europą“, parašytas Romo Samo Saturos. Kazimieras Batura rašo, kad šio straipsnio autorius yra jo giminaitis, Vilniaus universiteto profesorius-istorikas Romas Batura. Už klaidą atsiprašome. Skaitytojams šis straipsnis patiko, nes iškeltas: „Vienas iš pačių sunkiausių ir herojiškiausių Lietuvos istorijos laikotarpių 1185-1435 metais.“

Amerika dalina „dovanas“

Kiekvienais metais Jungtinių Amerikos Valstybių kongresas paskiria dideles sumas pinigų kitoms valstybėms paremti. Šių „dovanų“ paskirtis ir tikslas įvairuoja nuo karinės paramos iki pagalbos atsigausti nuo ekonominės ar gamtinės nelaimės.

Šiais metais daugiau kaip 90 kitų valstybių buvo išdalinta nemažiau, kaip 10 milijonų dolerių.

Didžiausias sumas gavo šios valstybės:

1 Izraelis	3.0 bil.
2 Egiptas	2.4 bil.
3 Pakistanas	627 mil.
4 Turkija	624 mil.
5 El Salvadoras	389 mil.
6 Graikija	351 mil.
7 Filipinai	270 mil.
8 Hondurasas	209 mil.
9 Portugalija	163 mil.
10 Guatimala	146 mil.
11 Bangladesh	130 mil.

PAVYZDINGA SLA CLEVELANDO KUOPA

SLA VEIKLOJE 1991 metais pasižymėjo Clevelandiečiai. Jie įkūrė naują 377 kuopą. Nuotraukoje dalis veikliųjų SLA narių, su būriu jaunimo. Todėl visi linksmūs ir šypsosi.

MŪSŲ ORGANIZACIJŲ ATEITIS. JAUNESNIŲJŲ RANKOSE

Atsišaukimas į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
75 kuopos narius

Čia mudu, Kazytė ir Petras Žilinskis, prie savo namelio, Hemet mieste, California, kur gyvename kaip pensininkai-rašo mielas Petras. Poilsio valandose visi galvokime, rūpinkimes, kaip išjudinti kuopos veiklą.

Aš, Petras Žilinskis, vienas iš senesnių narių, kai 1940 m. pabaigoje atvykau iš Argentinos, tai Los Angeles mieste radau čia vienintelę patriotiškai nusiteikusių lietuvių organizaciją — SLA, 1905 metais įsteigtą 75 kuopą, kuriai dar tebevadovavo steigėjai Dumsos, Lubinai ir kiti geri tautiečiai. Pradžioje 1941 metų aš įstojau į pirmutinę organizaciją Jungtinėse Valstijose.

Ir nesigailėjau, nes čia priklausė daug nuoširdžių vyrų ir moterų, kurie rūpinasi ir mūsų tėvynės Lietuvos, tada okupuotos, reikalais.

Kada Amerikos Lietuviai steigė Amerikos Lietuvių Tarybą, Bendrą Amerikos Lietuvių Fondą ir Lietuvai Vaduoti Sąjungą, tai Los Angeles mieste mes, SLA 75 kuopos nariai, buvome pirmutiniai, kurie daug prisidėjome prie tų kūrinių Organizacijų Skyrių steigimo ir patekome į valdybas ir dirbome tikėdami, kad atliekame tikrai naudingą darbą mūsų visų mylimai šalei Lietuvai.

Tačiau labai rūpinomės ir mūsų pačių Susivienijimu. SLA 75 kuopa padidėjo narių skaičiumi daugiau negu dvigubai, ir man pačiam teko eilę metų būti organizatoriumi ir finansų sekretoriumi. Kai atėjo laikas pasitraukti į pensiją ir poilsio vieta buvo toliau nuo Los Angeles, tai ilgiau kuopos valdyboje nebegalėjau pasilikti. Tačiau

buvo daug gabių žmonių, kurie ir toliau gerai tvarkė 75 kuopos reikalus.

Galėjome didžiuotis, kai anksčiau suruošdavome didžiulius parengimus, koncertus ir net vaidinimus. Mes patys mėgomės vaidinti ir daug lietuvių mūsų parengimus vertino ir gausiai lankydavo. Iš gauto pelno galėjome paremti ir svarbesnius lietuviškus reikalus.

Su Jonu Uždaviniumi sudarydavome tremtiniams iškvietimus, ypač tiems, kurie neturėjo jau giminių. Džiaugėmės kai su pirmuoju laivu į Los Angeles atvyko gražus būrys lietuvių, kuriems anksčiau aukojome ir patys iš mano namelių siuntėme dovanas. Darėmė ką išgalėjome, norėdami savo tautiečiams padėti, tikėdami kai čia jie atvyks, tai padės mums išlaikyti mūsų mylimas draugijas ir SLA. Dalis tokių gerų veikėjų mums talkino. Tačiau seniesiems greitai retėjant, mūsų mylimos organizacijos mažėjo ir sunku išrinkti tinkamus žmones į valdybas.

Reikia naujų ir jaunesnių narių, kurie gyvena arčiau Los Angeles. Jie galėtų 75 kuopos veiklą pagvinti.

Nulenkdami galvas iškeliausiems į amžinybę, prašome, kad jaunesnieji užimtų jų vietas organizacijų veikloje.

Išvirtusio stulpo vietoje, pastatykite kitą!

Hemat, Calif.

Petras Žilinskis

LIETUVA

DIENOS KELYJE,
NAKTIES SAPNUOSE-
TU GYVA MŪSŲ ŠIRDYSESAUSIO
TRYLIKOTOSIOS
TRAGEDIJA

Kruvinojo sekmadienio rauda...

Dieve, kokią ramybę ir jaukumą nešdavo kadaise tyliai leisdamosi iš dangaus sidabrinės snaigės... Ir kokios skaudžios jos buvo tą sausio 13 osios naktį. Sunkiū švino luitu jos krito ant gegstančių jaunų krūtinų. Krito, nusidažė raudonai, pavirto kraujo srovelėmis. Snaigės vis dar krito ir krito, o kraujo srovelės vis didėjo ir didėjo, kol pagaliau visas kalnelis pavirto Kruvinojo sekmadienio lauku... Susimaišė viskas krūvon: kruvinas laukas, mirstančių dejonės, tankų žiaurus riauvojimas, sproginiai, automatų salvės, stiklinės galvažudžių akys, bjaurūs keiksmažodžiai, automatų buožių žlegsintys smūgiai į gyvų žmonių galvas ir šauksmai: "Raudonieji fašistai, ką jūs darote?!" O toliau stovėjusi gyvų žmonių siena nė nepajudėjo iš vietos, kartodama tūkstantį kartų: Lietuva,

Lietuva, Lietuva!..

Ak, neraudok, motule, žuvusio sūnaus ir užgesusios amžiams dukrelės savo... Tėvynės aukuras yra šventas, ant jo sudėtos aukos taip pat šventos... Ne veltui tu juos auginai ir ne veltui tu juos paaugojai. Laisvės kaina visais amžiais buvo brangi.

Tėve, užgesink skausmo ir netekties ugnį krūtinėje. Tavo tvirtybės įskiepyti, kitaip pasielgti jie negalėjo.

Žmonele, nelaužyk rankų netekties prislėgta. Nesakyk, kad nebėr tėvo vaikams. Jo gyvas pavyzdys lydės vaikus visą gyvenimą ir neleis išklysti iš tiesos kelio.

Vaikai mieliai, jūs ne našlaičiai. Jūs privalote didžiulius tėtės tvirtumą. Jis yra vienas iš tų tvirtų ramsčių, ant kurių laikosi Tėvynės laisvės

rūšas...

Ak, nejaugi jau metai prabėgo nuo tos kruvinos nakties?.. O kad mums dar ir ašaros nespėjo nudžiūti, ir akyse dar regime tą tylią ir graudžią karstų procesiją, lėtai slenkančių Antakalnio link...

Gauskite garsiau varpai bažnyčių Lietuvos! Kvieskite gyvuosius ir mirusiuosius į susitikimą, o kad Jle ateis - mes tikime šventai...

Uždekime žvakeles, kad būtų jaukesnis susitikimas ir rišlesnė kalba su Jais.

Jle ateis į Antakalnio kalnelį ir sustos į eilę po šlamenčiom pušim...

Jle tyliai išsiriškiuos Katedros šventovėje prieš Didįjį altorių...

Jle ateis į kalnuotąją Žemaitiją, aplankys partizaniškų dainų turtingą Dzūkiją, pabuvos

Aukštaitijos kalneliuose ir Suvalkijos lygumų krašte...

Visa gedulu alsuojanti Lietuva sustos, kaip kadaise, Baltijos kelyje ir savo širdžių šiluma apglėbs Jus, sielos lūpomis prabilis į kiekvieną ir pati tyriausia ašara, ašara dėkingumo, skausmo, netekties ir pasididžiavimo, nukris ant virpančių žvakių liepsnelės...

Viešpatie, amžiną ramybę žuvusiems suteik ir padaryk, kad tai būtų paskutinės kruvinos aukos ant mūsų Tėvynės Aukuro... ir išmokyk mus nuo šiolei aukoti tyrų širdžių, santarvės, pakantumo ir meilės aukas...

AMŽINA ŠLOVĖ JUMS, KRUVINOJO SEKMADIENIO LAUKE KRITUSIEMS.

Edvardas Urbonas

Kaunas

© "Lietuvos aidas".

LIETUVOS Nacionalinis saugumas

SUTRUMPINTA A. BUTKEVICIAUS
KALBA. SOVIETŲ DALINIAI LIETUVOJE, PADARYTI NUOSTOLIAI.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos teritorijoje dislokuoti šie sovietų kariniai daliniai:

3-ia. pakrančių apsaugos divizija Klaipėdoje, kurią sudaro 9-as motorizuotas šaulių pulkas Klaipėdoje, 22-as artilerijos pulkas Klaipėdoje, 86-as atskirasis žvalgybos batalionas Klaipėdoje, 126-as atskirasis tankų batalionas Klaipėdoje, 273-as motorizuotas šaulių pulkas Telšiuose, 277-as tankų pulkas Klaipėdoje, 287-as motorizuotas šaulių pulkas Telšiuose;

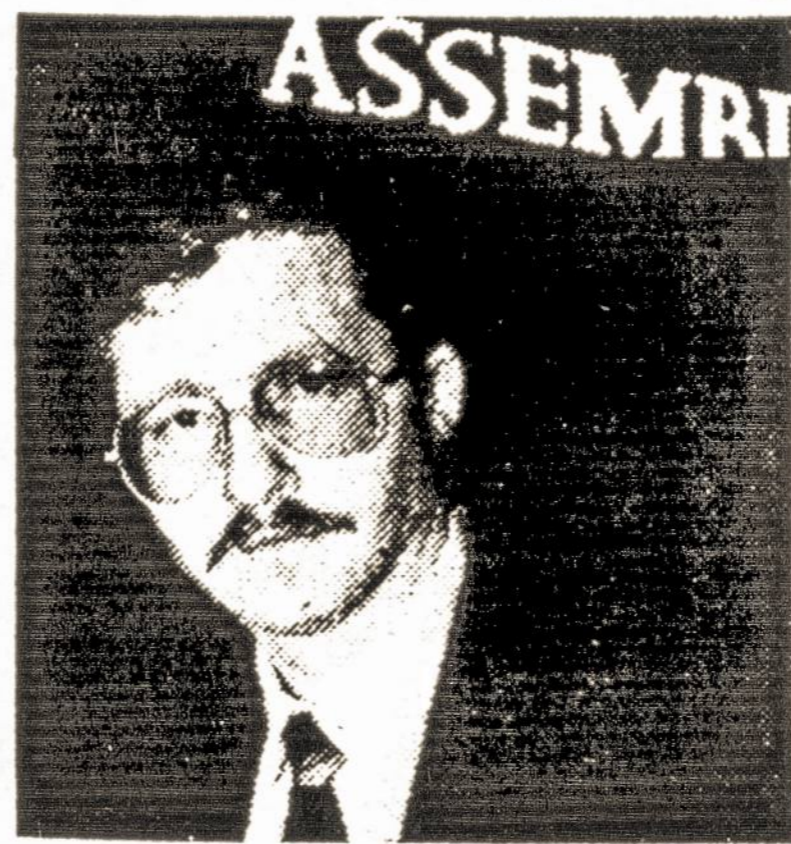
7-a oro desanto divizija Kaune, kurią sudaro 6-as atskirasis remonto batalionas Kaune, 97-as oro desanto pulkas Alytuje, 108-as oro desanto pulkas Kaune, 119-as oro desanto pulkas

Marijampolėje, 143-as atskiras inžinerinis batalionas, 185-oji atskiroji karinės transportinės aviacijos eskadrilė, 173-as atskirasis batalionas Kaune, 744-as atskirasis SAM-AAA batalionas Kaune, 114-as artilerijos pulkas Kalvarijoje;

53-as naikintuvų-bombonešių pulkas Šiauliuose;

66-a radijo techninė brigada Žagarėje;

107-a motorizuota šaulių divizija Vilniuje, kurią sudaro 304-as atskirasis pagalbinis batalionas Vilniuje, 379-as savaeigis artilerijos pulkas Vilniuje, 640-as atskirasis žvalgybos batalionas Vilniuje, 660-as motorizuotas šaulių pulkas Ukmergėje, 664-as motorizuotas šaulių pulkas Vilniuje, 695-as atskirasis raketinis batalionas Ukmergėje, 980-as atskirasis prieštankinis artileri-

Audrius Butkevicius,
Lietuvos Respublikos Gynybos ministras, kalba Šiaurės Atlanto Asamblėjos konferencijoje Vilniuje.

jos batalionas Vilniuje, 1400-asis atskirasis ryšių batalionas Vilniuje;

143-os ginklų remonto dirbtuvės Kaune;

148-as atskirasis sunkiojo transporto mokomasis batalionas Kaune;

232-as atskirasis civilinės gynybos pulkas Tauragėje;

242-oji mokomoji oro desanto divizija Jonavoje;

346-os ginklų remonto dirbtuvės Kaune;

367-as atskirasis malūnsparnių pulkas Kaune;

384-as sunkiosios artilerijos pulkas Plungėje;

918-as reaktyvinės artilerijos pulkas Telšiuose;

1044-as atskirasis desantinio šturmo batalionas Tauragėje;

5191-as užnugario sandėlis Pabradėje;

Aviacijos remonto dirbtuvės Panevėžyje;

Aviacijos remonto dirbtuvės Šiauliuose.

Sovietų karinės dalys Lietuvoje užima 68 tūkst. ha arba 1,2 proc. teritorijos. Jos dislokuotos visuose didžiausiuose miestuose, sostinėje Vilniuje.

Bevėik 50 metų karti istorinė patirtis rodo, kad, be tiesioginės karinės grėsmės, sovietų kariuomenė kelia ir kitokią labai rimtą grėsmę. Tai ekologinė, ekonominė ir sociokultūrinė grėsmė.

Lietuvos Respublikos mokslų akademijos Fizikos, Geografijos, Botanikos ir Ekologijos institutų mokslininkai 1991 metų balandžio-spalio mėnesiais Krašto apsaugos ministerijos užsakytu padarė specialius mokslinius-techninius tyrimus buvusioje Veprių raketinėje aikštelėje, Kėdainių

transportinės aviacijos pulko aerodrome, Čepkelių tankodrome ir daugiaprofilinio naudojimo Pabradės poligone.

Ištirtas minėtų sovietų karinių bazių poveikis kraštovaizdžio gamtiniams ir kultūriniais elementams, įvertinti jų pokyčiai ir karinės technikos paveiktų teritorijų tolimesnio panaudojimo galimybės.

Konstatuota, kad visuose objektuose pažeistas reljefas, Čepkelių ir Pabradės poligonuose sunaikinta dirvožemio danga viršija 1500 ha, formuojasi dykynės.

Ištirtų karinių objektų teritorijos užterštos švinu, cinku, variu, manganu ir kitais sunkiaisiais metalais, kurių koncentracija daugelyje vietų viršija foninę 5-10 kartų.

Visiškai pakeistas hidrografinis tinklas Kėdainių aerodrome ir Veprių raketinėje aikštelėje. Kėdainių aerodrome apie 15 proc. sumažėjo požeminių vandenų papildymas - maždaug 120 tūkst. kubinių metrų kasmet. Paviršiniai vandenys užteršti naftos produktais. Veprių aikštelėje leistinos normos viršytos 10 kartų, Kėdainių aerodrome - 3, Čepkelių poligone - 9 kartus.

Tik dėl 4 minėtų sovietų karinių objektų Lietuva patyrė 700 mln. valiutinių rublių nuostolių.

Lietuvos Respublikos teritorijoje buvusios 6 karinės girininkijos užėmė 54603 ha plotą. Tiesioginiai nuostoliai Lietuvos ekonomikai 1989 metų įkainiais sudaro 1300430000 valiutinių rublių.

Ši sąrašą galima tęsti. Ypatingą grėsmę kelia tai, kad sovietų karinės dalys ir toliau lieka nekontroliuojamos tikrųjų žemės šeimininkų, o pašlijusi vidinė drausmė dar labiau padidino katastrofų ir galimų nuostolių pavojų.

Pasikėsinta į atominės elektrinės saugų darbą

Vyriausybės informacijos biuras praneša, jog šiomis dienomis išaiškinta, kad vienas Ignalinos atominės elektrinės techninių darbuotojų sąmoningai bandė sutrikdyti atominio reaktoriaus darbą ir sukelti pavojingą situaciją. Atominės energetikos ir kitų specialistų pastangomis pavyko nedelsiant pašalinti trukdymus. Reaktoriai dirba normaliai.

Taurė šampano už pediatrus

Sostinės Menininkų rūmuose besikuriančioje Prancūzijos ambasadoje įvykis - Lietuvos pediatrijos atstovams įteikiama iš Prancūzijos į Vilnių atvežta judėjimo "Farmacija be sienų" labdara - vaikiški antibiotikai, aspirinas, prednizolonas, paracetamolis, vienkartiniai švirkštai ir kt.

- Siuntos vertė - 100 tūkst. JAV dolerių. Jos pristatymą finansavo Europos sąjungos valdyba, - pasakojo kartu su dviem savo kolegomis medikamentus į mūsų kraštą atlydėjęs Prancūzijoje gimęs ir augęs tautietis, vaistininkas iš Monpeljė miesto Antanas Gediminas Liutkus. Per atostogas atvykau į tėvų žemę (mama - telšiškė, tėvas Antanas Liutkus, irgi žemaitis, nuo 1939 metų dirbo diplomatu Paryžiuje). Noriu ne tik aplankyti dėdę, gimines, bet ir atlikti kilmnią misiją - pakonsultuoti vaikų gydymo centrų specialistus. Girdėjau, kad Lietuvoje laukiama gripo epidemijos - pačiu laiku suspėjome: šių vaistų turėtų pakakti trimis mėnesiams 150 tūkstančių mažųjų ligonių...

Labdaringa siunta įteikta trimis vaikų gydymo įstaigoms: Vilniaus miesto universitetinės ligoninės vaikų ligų klinikai, Panevėžio respublikinei vaikų bei Kauno miesto vaikų infekcinei ligoninėms.

Angelina Liaudanskienė
Stasio Lauko nuotr.

Diplomatinės tarnybos. 1940 metai

Paskutiniams nepriklausomybės metais Lietuva palaikė diplomatinis santykius su pagrindinėmis pasaulio valstybėmis. Respublikoje buvo akredituoti 11 valstybių pasiuntiniai ir Didžiosios Britanijos reikalų patikėtinis. Taip pat - keliolika konsulų, vicekonsulų ir karinių atašė. Trylikoje užsienio šalių dirbo Lietuvos aukščiausio rango diplomatinės tarnybos. Jos aptarnavo 28 diplomatinės atstovybes. Lietuva turėjo savo misijas Maskvoje, Berlyne, Paryžiuje, Romoje prie Kvirinalo ir Romoje prie Vatikano, Londone, Stokholme, Taline, Vašingtone, Briuselyje, Rygoje, Buenos Aires. Generaliniai konsulatai - Königsberge, Klaipėdoje, Niujorke; konsulatai Tilžeje, Daugpilyje, Čikagoje, San Paule, Tel-Avive, vicekonsulatas Liepojoje. Nuolatinė delegacija Lietuvą atstovavo Nacijų Lygoje.

rugsėjo 1 d. Nutarta nusteigti naujų pasiuntinybių ir konsulatų Lietuvoje". Taigi kitų valstybių atstovybės Lietuvoje panaikintos ne tuo pačiu metu: vienų galiojimo laikas baigėsi VIII.25, kitų - IX.1, o Sovietų atstovybės Kaune, Rygoje ir Taline veikė iki X.15.

Sovietinė vyriausybė susirūpino kuo greičiau paimti savo žinion Lietuvos misijų ir konsulatų turtą: žemės sklypus, pastatus, susisiekimo priemones, inventorių ir, žinoma, dokumentaciją. Kai kurių pasiuntinybių turtą įvertino, kaip mažai Lietuvai, gana didelėmis sumomis. Pavyzdžiui Maskvoje esančiai misijai priklausė 2 automobiliai, Berlyne - vienas automobilis bei apmokėti 684.000 M (apie 1.641.000 Lt) vertės pastatai, Paryžiuje - apmokėtas 788.000 Lt vertės pastatas, Romoje - 3.000.000 lyrų (apmokėta 1.522.875,1 lyrų) vertės pastatas, Vašingtone - 2 automobiliai bei 800.000 Lt vertės apmokėtas pastatas, etc. Tiesa, ne visą turtą pavyko sovietiniams atstovams paimti į savo rankas. Daugelis Vakarų valstybių nepripažino Lietuvos

Inkorporavus Lietuvą į Sovietų Sąjungą, Maskvos vyriausybė 1940. VIII.11 informavo kitų valstybių atstovus, kad Lietuvos tarptautinis atstovavimas pereina į Sovietų Sąjungos kompetenciją. Užsienio valstybių pasiuntiniams buvo pranešta: "... veikę ligi šiol Lietuvoje svetimų valstybių konsulatai turi savo darbą nutraukti ir ligi š. m. rugpjūčio 25 d. savo įstaigas likviduoti". Visa tai buvo daroma Maskvos nuožiūra. Tiesa, atitinkami Lietuvos vyriausybės organai buvo informuojami. Pavyzdžiui, savo "Pro memoria" URM generalinis sekretorius Pijus Glovackis rašė: "Šiandien skambino Sovietų pasiuntinybės sekretorius Moločkovas ir pranešė, kad gavo iš Maskvos telegramą, jog Narkomindėlas ir atitinkamos pasiuntinybės susitarė, kad išvažiavimo terminas Japonijos konsulatui, Anglijos, Jungtinių Amerikos Valstybių ir Prancūzijos pasiuntinybėms atidėtas iki š. m. inkorporacijos į Sovietų Sąjungos sudėtį ir neatidavė jos nuosavybės okupantams. Lietuvos diplomatinė ir konsularinė tarnyba, vadovaujama šefo S. Lozoraičio, tęsė savo veiklą. Lietuvos atstovybės veikė JAV (P. Žadeikis), Didžiojoje Britanijoje (B. Balutis), Urugvajuje (K. Grauzinis), Vatikane

(S. Girdvainis) ir daugelyje kitų valstybių.

Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą pripažino tik Vokietija ir Švedija. Italija ir Prancūzija Lietuvos diplomatinės atstovybes perdavė Sovietų Sąjungai, bet formaliai Lietuvos aneksijos nepripažino. Anglija ir Šveicarija atstovybės ir konsulato veikimą suspendavo, o turimą perėmė savo žinion. JAV 1940. VII.23 paskelbė oficialų pareiškimą, kad nepripažįsta Pabaltijo valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą. Taigi Lietuva buvo okupuota, tačiau tarptautinės teisės požiūriu liko nepriklausoma valstybė.

"Lietuvos aidas". Juozas Matusėvičius

Kelionė su sportininkais į Europą. Dešinėje Valdas Adamkus.

.....

GIMTADIENIS NUMYLĖTOJE LIETUVOJE

Knygos autorius pirmoje eilėje kairėje artistų mėgėjų tarpe 1925 metais.

Vladas Rasčiauskas Lietuvos kariuomenės kareivis su motina Kazimiera ir broliu Juozu.

.....

LIETUVA IR VLADAS RASČIAUSKAS

Į savo gimtąjį kraštą Rask važiuo atšvęsti 90 metų gimtadienį ir naujai išleistos knygos "TRYLIKA KARTŲ APLINK ŽEMĘ" krikštynas. Knyga įdomiai parašyta. Valter Rask yra geras pasakorius. Knyga buvo pristatyta jo gimtame mieste Panevėžyje. Apie Valter Rask plačiai raše Lietuvos spauda. Čia mes ir talpiname vieną pasikalbėjimą. Tėviškoje liks jo paminklas-prieglaudų parama.

Valter Rask

TRYLIKA KARTŲ APLINK ŽEMĘ

— Iš kur į Panevėžį atskėlė Tamstos tėvai?

— Bobutė, tėvo motina, man pasakojo, kad prosenelis Raskas, atvykęs iš Danijos į dvarą slėgti sūrių, čia vedė ir pasiliko gyventi. Tai nežinia, kuri mano pavardė yra tikresnė, nors po pasaulį keliaudamas buvau sutikęs taip besivadinančių įvairių tautybių žmonių.

— Aple Jūsų gyvenimą pasakojamos legendos. Ar tiesa, kad prieš 64 metus išvykęs iš Lietuvos be grašio kišenėje, anot Jūsų, klajūnas vaikata galėjo tapti turtingu žmogumi?

— Visa tai buvo, o kam smalsu, gali apie tai perskaityti neseniai išleistoje mano knygoje „13 kartų aplink Žemę“. Aš pasiekiau gyvenime visko, ko tik imdavausi. Nesibaidžiau ir sunkiausio darbo: Kanadoje kirtau medžius, ploviau indus Amerikos restoranuose, nakvojau patiltėse, kol įsigijau saliūną ir moterį, tapau verslininku ir milijonieriumi.

— Prieš daugelį metų mokėnikas, parodęs žemėlapyje Japoniją, mokytojų pareiškė, kad ją pamatys. Kaip pavyko apkelti visą pasaulį?

— Turėjau klajūno širdį, bet ir užsispyrimo netrūko, todėl dabar galiu pasigirti, kad apkeliauvau pasaulį jau 13 kartų. Prieš 30 metų JAV įkūriau turistinę

firmą ir pirmas atvežiau išeivių grupes į Lietuvą. Ir pats aplankiau 136 šalis.

— Savo 70-mečių šventėje Honkonge, 77-ąjį gimtadienį — Antarktidoje, 79-ąjį — Nepale. O šlemet, spalio viduryje, banketas Panevėžio „Zaros“ restorane...

— Bėda ne ta, kad žmogus sensta: baisu, kad jo širdis lieki jauna. Savo 90-ąjį gimtadienį norėjau atšvęsti su jaunystės dienų draugais ir artimaisiais, kurie mane dar mena kaip „Vladzką“. Susiradau ir kiemo žaidimų patraukusią bičiulę Stefaniją. Tą dieną norėjau praleisti su mintimis apie šviesaus atminimo Mamą ir brolių Juozą, mane, nemenką pramuštgalvį, užauginusius. Aplankiau jų kapą Katedros kapinėse ir gimtąjį namą Sodų gatvėje.

— Ar nelūgindavo Jūsų gyventojai, kad galite atsilikti namų?

— Jie buvo išsigandę, kad galiu taip padaryti, kaip dabar pas jus įprasta. Bet aš iš vargetos lazdos niekad neatimsiu. Širdis neleisti, nes ne taip mane mania nuo mažumės mokyti. Man ir savo turto pakanka. Be reikalo čia pas jus dėl visko tiek kivirčiama. Jei vienas kitą labiau mylėtumėte, lengviau būtų visiems gyventi.

— Ar galėtumėte dabar Lietu-

voje pakartoti savo gyvenimą ir tapti milijonieriumi?

— Ne, tas buvo įmanoma tik Amerikoje. Lietuvoje tam reiktų pragyventi nebet tūkstantį metų. Bet daug ką ir čia pagerinti galima jau šiandien.

— Žinau, kad labai mylėjote savo bendraamžį rašytoją Juozą Grušą...

— Daugeliui meno žmonių, ir ne vien jiems, esu padėjęs, bet gal nieko taip nebuvo gaila, kaip Juozo Grušo. Toks rašytojas ir taip prastai gyveno, net padorios rašomosios mašinėlės neturėjo. Kai padovanojau — apsidžiaugė, sakė, mano mintis atspėjai. Galėjo gyventi ir rašyti dar ilgus metus, vaistus jam vežiau, bet nepadėjo.

...Su glėblu dovanų ir valstų vaikučiams Vladas Raskas nebe pirmą kartą lankėsi ir Panevėžio kūdikių namuose. Iš Panevėžio per Rygą ir Skandinaviją išvyko atgal į Čikagą, beje, gerokai peršalęs mūsų prastuose viešbučiuose... Atsisveikindamas svečias palinkėjo visiems mūsų skaltytojams gražiai ir pelningai gyventi santarvėje.

— Neskubėkite gyventi, skubėkite kelti, — mįslingai šypsojosi milijonierius, kaip jis pats sako, su klajūno širdimi.

Vida BIELSKYTĖ

SVEIKATA

SPAUDA MEDICINOS
KLAUSIM AIS

MODERN MATURITY

Naktį skausmai aršiausi. Aš tą pragarišką skausmą jaučiu giliai — kauluose, tartum turėčiau kaulų vėžį. Mano sąnariai yra tokie sustirę ir nelankstūs, kad aš prieš žengdama apgalvoju kiekvieną žingsnį ir judesį. Kai pajudu skauda, bet kai nejudu — po valandėlės dar labiau skauda... Kančia, nusiminimas ir panika apima mane, ir tylios ašaros rieda mano veidais...

Chroniško reumatinio
artrito kentėtojos
laiškas

Skausmas. Skausmo kančia yra visuotinė. Mes kiekvienas patiriame skausmą, tą jausmą, kada nervai pradeda siuntinėti nepaprasto aštrumo sopolų dirgius į mūsų smegenis.

Laimingieji patiria tik retą dūrį, bet daugelio žmonių kančia yra nuolatinė. 1985 metais praveisti tyrimai parodė, kad 20,8 milijonų amerikiečių 1984 metais turėjo daugiau kaip po 100 aršaus skausmo dienų.

Niekas kitas negali jausti ar išmatuoti jūsų skausmo. Todėl saugodamasi apgavikų-apsimetėlių, valdžios ir privačios apdraudimo įstaigos labai nenori apmokėti už tokių chroniško skausmo ligonių gydymą. Medicare, Social Security Disability, sveikatos apsaugos organizacijos ir apdraudimo draugijos daugumoje valstijų apsunkina kitų ligų neturinčių (o vien tik skausmo ligas) gydymo išlaidas.

Be to, medicinos profesionalai (gydytojai ir kit.) stokoja žinių (ir noro) padėti skausmą kenčiantiems.

Dr. John Liebeskind, buv. Tarp-tautinės Skausmo Ligų draugijos pirmininkas, sako: „Aš manau, kad lyje ecurity Disability, sveikatos apsaugos organizacijos ir apdraudimo draugijos daugumoje valstijų apsunkina kitų ligų

SKAUSMAS IR KOVA SU JUO

neturinčių (o vien tik skausmo ligas) gydymo išlaidas.

Be to, medicinos profesionalai (gydytojai ir kit.) stokoja žinių (ir noro) padėti skausmą kenčiantiems.

Dr. John Liebeskind, buv. Tarp-tautinės Skausmo Ligų draugijos pirmininkas, sako: „Aš manau, kad lyje nėra medicinos mokyklos, kurioje per keturių metų kursą būtų mokoma daugiau kaip keturias valandas skausmo ligų diagnozės bei gydymo. Tai yra svarbiausia priežastis, kodėl skausmo reikalai jiems yra nesuprantami, todėl dažniausiai ignoruojami.“

Neturėdami pakankamo mokslinio pasiruošimo apie skausmą ir nesant galimybės jį diagnozės būdu „užčiuopti“, gydytojai dažnai atmeta ligonių skundus, vadindami juos įsivaizduotais ar perdėtais. Ši padėtis yra blogesnėje padėtyje su vyresnio amžiaus žmonėmis, nes daugelis gydytojų (ir ligonių) klaidingai gaivoja, kad skausmas yra neišvengiamas ir neatitaisomas senėjimo reiškinys. Kai kurie gydytojai gal net tiki mitui, kad senstant skausmas mažėja.

„Bet skausmas ir senėjimas neturi eiti ranka rankon. Vyresnio amžiaus (skausmo) ligonis neturėtų pasiduoti ir sutikti su padėtimi, bet turėtų ieškoti kompetetingo ir atsakingo gydytojo pagalbos“, — sako Virginijos universiteto gerontologijos, psichiatrijos ir psichologijos profesorius dr. Stephen Harkins.

PAGALBA PO VIENU STOGU

Chroniškas skausmas gali būti požymių junginys, kurį sunku nustatyti ir gydyti. Tie požymiai gali susidėti ne vien tik iš fizinio skausmo, bet ir prislėgtumo, nemigos, nuovargio ir svorio netekimo ar priaugimo. Tai yra daugiaveidė liga, reikalaujanti daugiarūšio gydymo.

Tačiau dauguma skausmo ligas gydančiųjų yra tik vienos kurios srities specialistai ir todėl jų vienuarūšės pastangos, ar tai būtų operacija, akupunktūra ar kuri kita gydymo rūšis, retai pašalina skausmą. Kenčią ligonys dažnai eina nuo vieno gydytojo pas kitą, išgyvendami bereikalingas operacijas ir prisirinkdami pluoštą receptų neveiksmingiems vaistams.

Washingtono universiteto Skausmų centro direktorius emeritas, dr. John J. Bonica, sako: „Geriausias būdas kovoti su chronišku skausmu yra grupinė pastanga (team approach)“ Dr. Bonica pirmąją tos paskirties kliniką atidarė 1946 metais.

„Šio mano gydymo būdo supratimas ir priėmimas vystėsi labai pamažu“, — sako dr. Bonica, — „1969 metais pasaulyje buvo tik 10 klinikų, šį gydymo būdą priėmusių. Šiandien jų yra apie 700.“

Į dr. Bonica kliniką priimami tik ligonys, atsiųsti gydytojo profesionalo. Prieš priimdama ligonį, klinika patikrina ligonį atsiuntusio gydytojo pranešimą. Jei ligonis priimamas, tai jis turi paruošti dviejų savaitių dienoraštį, išdėstydamas jo fizinę ir socialinę veiklą, kokius vaistus naudojo, ir kiekvieną dieną patirtų skausmų laipsnį. Po to, algologas (skausmų specialistas) ir psichologas ligonį patikrina. Jei atsiranda reikalas, kiti grupės specialistai pakviečiami, kaip chirurgas, neurologas ar fizinės terapijos specialistas. Po to visi grupės specialistai susirenka konsiliumui diagnozei ir gydymo būdui nustatyti.

KOKIAIS BŪDAIS SUMAŽINAMAS SKAUSMAS?

Skausmui atsiradus, klauskite gydytojo apie sekančias gydymo galimybes:

FIZINIS GYDYMAS

Mankšta

Ultragarsiniai ir kitoki virpesiai

Elektrinis stimulus

Fizinė terapija (įskaitant povyzos pagerinimą)

[vairūs: masažas, chiropraktika ir kt.

Šildymas (sausas, infraraudonieji spinduliai ar diatermija, ar drėgni tvarsčiai (kompresai).

PSICHOLOGINIS GYDYMAS

Šiuo būdu gydoma nuo įtampos skausmo. Jis nepašalina skausmo nuo artrito, vūžio, nervinių sutrikimų, ir kt., bet gali skausmus sumažinti.

Hipnozė

Prižiūrimas (kontroliuojamas)

kvėpavimas

Pozityvi pasaulėžiūra

Poilsis

Veiksmingumas

CHEMINIS GYDYMAS

Šis gydymo būdas tik trumpam laikui numalšina aršius skausmus.

Narkotikai

Analgija

Psichotropika

CHIRURGIJA

Ši procedūra veikia į nepagydomus ligonius. Ji yra mažiau veiksminga kitiems, ir skausmai gali sugrįžti aršesni, negu anksčiau. Be to, atsiranda stiprių šalutinių reiškinių, ir dažnai nustojamų paliestųjų vietų jausmingumo.

Elektrinis išdeginimas

Glicerolio įšvirkštimai

Intarpų įsodinimas tarp kraujo indų ir nervų šaknų

Išvidinės pompos įsodinimas, kuri paskleidžia analgezinį vaistų ir nervų centrus

Elektrinio stimulatoriaus ar elektrodo įsodinimas

(Tasa kitame numeryje)

Alcohol alert!

As with any medication, painkillers should not be washed down with wine, beer or liquor. Some researchers believe that even single doses of aspirin taken with alcoholic beverages might induce ulcers, although they don't know why. Further, a study done at the Veterans Administration Medical Center in Washington, D.C. indicates acetaminophen can cause liver damage when taken by alcoholics — even in small doses. Consumers also should avoid exceeding the recommended doses. Despite its reputation as a "safe" drug, aspirin can be fatal if the user ingests too much at a time.

A word of smart shopper advice: generic analgesics work as well as their name-brand counterparts at a fraction of the price. Aspirin tends to be the least expensive, followed by acetaminophen and ibuprofen. Coupons certainly help in the quest for name brands. "Otherwise," Clayton says, "Buy the store brand. It's all the same product."

Alcohol and prescription drugs

ALCOHOL COMBINED WITH ...

Sleeping medications (e.g., *Halcion, Dalmane*)
Tranquilizers (e.g., *Xanax, Valium, Ativan*)
Anti-depressants (e.g., *Elavil, Tofranil*)
Pain relievers (e.g., *Percodan, codeine*)
Some muscle relaxants (e.g., *Robaxin, Soma*)
Antihistamines (e.g., *Chlor-Trimeton, Benadryl*)
Motion-sickness pills (e.g., *Dramamine*)
Allergy medications (e.g., *Contac, Dristan*)
Some cough/cold products
Some high-blood-pressure medications (e.g., *Aldomet*)

Anti-anginal medication (e.g., *Isordil, nitroglycerin*)
Some high-blood-pressure medications (e.g., *Minipress, Apresoline, diuretics*)

Aspirin
Anti-arthritis medications (e.g., *Feldene, Naprosyn, ibuprofen*)
Potassium tablets
Blood thinners (e.g., *Coumadin*)

Flagyl
Oral anti-diabetic medications (e.g., *Orinase*)
Some anti-fungal and antibiotics agents (e.g., *Chloromycetin*)

Blood thinners (e.g., *Coumadin*)
Anti-diabetic medications (e.g., *Micronase, insulin*)
Epilepsy medication (e.g., *Dilantin*)
Gout medication (e.g., *Zyloprim*)

CAN CAUSE ...

Excessive drowsiness, impaired coordination, mental confusion, rapid intoxication, loss of consciousness, impaired breathing.
Can be fatal.

Dizziness, fainting, lightheadedness, loss of consciousness, falls that could result in physical injury.

Increase in stomach irritation, possible increase in stomach bleeding.

Can cause *Antabuse*-like reaction (weakness, headache, nausea/vomiting, flushing, rapid heartbeat, difficulty breathing).

Interference with control of certain medical conditions (diabetes, epilepsy, gout). Can cause change in effectiveness of drug treatment.

Išmokamos Apdraudos

1991 m. rugsėjo 7 d.

ALEKSANDRAS SULAITIS, 38 kuopa, Brooklyn, NY, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1964 m. gruodžio 1 d., mirė 1990 m. rugpjūčio 29 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Ona Sulaitis.

MAGDELENA SUDANTAS, 63 kuopa, Chicago, IL, gimus Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1939 m. gruodžio 5 d., mirė 1991 m. kovo 14 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterei Jane Sudantas-Rowland.

1991 m. rugsėjo 21 d.

HENRIKAS CHEDVUKAS, 236 kuopa, Toronto, Ontario, Canada. Prie SLA prisirašė 1949 m. kovo 13 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1969 m. kovo 13 d., mirė 1991 m. gegužės 1 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Gabrielė Chvedukas.

JIEVA SAKALINSKIENĖ, 13, kuopa, Minersville, PA. Prie SLA prisirašė 1927 m. vasario 6 d., mirė 1990 lapkričio 19 d. Apdrauda išmokėta velionės dukterim Helen A. Washe ir Anna Prudente.

CHARLES CLEW, 126-Pav, New York, NY. Prie SLA prisirašė 1941 m. gruodžio 31 d. mirė 1991 m. rugpjūčio 5 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Amelia Clew.

VLADAS BALSYS, 373 kuopa, St. Petersburg, FL. Prie SLA prisirašė 1977 m. rugpjūčio 1 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1981 m. gruodžio 31 d., mirė 1991 m. rugpjūčio 25 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Albina Balsys.

ANTANAS KALVAITIS, 322 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA PRISIRAŠĖ 1951 m. liepos 1 d., mirė 1991 m. rugpjūčio 4 d. Apdrauda išmokėta velionės žmonai Brene Kalvaitis.

1991 m. spalio 5 d.

CHRISTINE AUSTIN, 134 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1955 m. liepos 2 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1969 m. kovo 1 d., su 222 kuopa, Michigan City, IN. Mirė 1991 m. liepos 19 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Tina Kaiser.

ANICETAS A. BALYS, 322 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1951 m. liepos 1 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1977 m. liepos 1 d., mirė 1991 m. rugpjūčio 25 d. Apdrauda išmokėta velionio broliui Mečys L. Balys.

JOHN KATINIS, 342 kuopa, Easton, PA. Prie SLA prisirašė 1939 m. balandžio 2 d., mirė 1991 m. rugpjūčio 2 d. Apdrauda išmokėta velionio sūnui John C. Katinis.

MARY J. BASHLINE, 353 kuopa, Pittsburgh, PA. Prie SLA prisirašė 1940 m. sausio 7 d., mirė 1991 m. rugsėjo 10 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Mary Ann Letterin.

STANLEY W. MARTIN, 353 kuopa, Pittsburgh, PA. Prie SLA prisirašė 1966 m. gegužės 15 d., mirė 1991 m. rugsėjo 1 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Eva M. Martin.

JUOZAS SANGAILA, 365 kuopa, Jamaica Plain, MA. Prie SLA prisirašė 1937 m. kovo 3 d., mirė 1991 m. rugpjūčio 9 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Gertrude F. Sangaila.

1991 m. spalio 19 d.

ONA AIBIKIENĖ, 102 kuopa, Haverhill, MA. Prie SLA prisirašė 1936

m. kovo 1 d., mirė 1989 m. gruodžio 27 d. Apdrauda išmokėta velionės sūnui Frank W. Aibick.

WILLIAM F. LAUKAITIS, 64 kuopa, Baltimore, Md. Prie SLA prisirašė 1926 m. gruodžio 31 d., pridėtinę apdraudą paėmė 1941 m. gruodžio 5 d., mirė 1990 m. spalio 10 d. Apdrauda išmokėta velionio broliui ir seserims Edward T. Laukaitis, Doris Reaney, Sophia Jakubs ir Lillian Klshis.

JUOZAS STRUMSKIS, 17 kuopa, Brockton, MA. Prie SLA prisirašė 1930 m. kovo 3 d., mirė 1991 m. rugsėjo 25 d., Apdrauda išmokėta velionio žmonai Louise Strumskis.

ALGIRDAS L. NASVYTIS, 14 kuopa, Cleveland, Ohio. Prie SLA prisirašė 1956 m. kovo 2 d., mirė 1981 m. birželio 26 d. Apdrauda išmokėta velionio vaikams Dalia B. Nasvytis, Algirdas G. Nasvytis ir Julia Nasvytis.

BRIGITTE E. NASVYTIS, 14 kuopa, Cleveland, Ohio. Prie SLA prisirašė 1956 m. kovo 2 d., mirė 1990 m. vasario 3 d. Apdrauda išmokėta velionės vaikams Dalia G., Algirdas G. ir Julia Nasvytis.

PRANAS KERBEDIS, 308 kuopa, Brookline, MA. Prie SLA prisirašė 1958 m. vasario 7 d., mirė 1991 m. rugpjūčio 16 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Lieselotte Kerbedis.

VICTORIA GABLE, 304 kuopa, Buffalo, NY. Prie SLA prisirašė 1929 m. lapkričio 10 d., mirė 1991 m. spalio 10 d. Apdrauda išmokėta velionės vyrui.

1991 m. lapkričio 16 d.

MILDRED ENCHERIS, 260 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA PRISIRAŠĖ 1936 m. gruodžio 6 d., mirė 1991 m. rugsėjo 16 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Linda Novak.

1991 m. lapkričio 30 d.

JONAS SAUCIUNAS, 1 kuopa, Edwardsville PA, Prie SLA prisirašė 1927 m. gruodžio 11 d., mirė 1991 m. spalio 4 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Tekla Sauciunas.

FRANCES PETTY, 9 kuopa, Cuyahoga Falls, Ohio. Prie SLA prisirašė 1946 m. liepos 1 d., mirė 1991 m. spalio 30 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Norma M. Reffner.

ALBERT MOCKUS, 198 kuopa, Akron, Ohio. Prie SLA prisirašė 1938 m. gruodžio 11 d., mirė 1991 m. spalio 7 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Bernice Mockus.

ADELE TRAKIS, 313, kuopa, Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1978 m. liepos 1 d., mirė 1988 m. gegužės 8 d. Apdrauda išmokėta velionės sūnui Martynas Trakis.

1991 m. gruodžio 14 d.

DONALD G. PETRAITIS, 125 kuopa, Melrose Park, IL. Prie SLA prisirašė 1947 m. gruodžio 2 d., mirė 1991 m. rugsėjo 6 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Joan Petraitis.

1991 m. gruodžio 28 d.

ANNA YONAITIS, 208 kuopa, Chicago, IL. Prie SLA prisirašė 1948 m. balandžio 6 d., mirė 1991 m. lapkričio 10 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Irene Yonaitis.

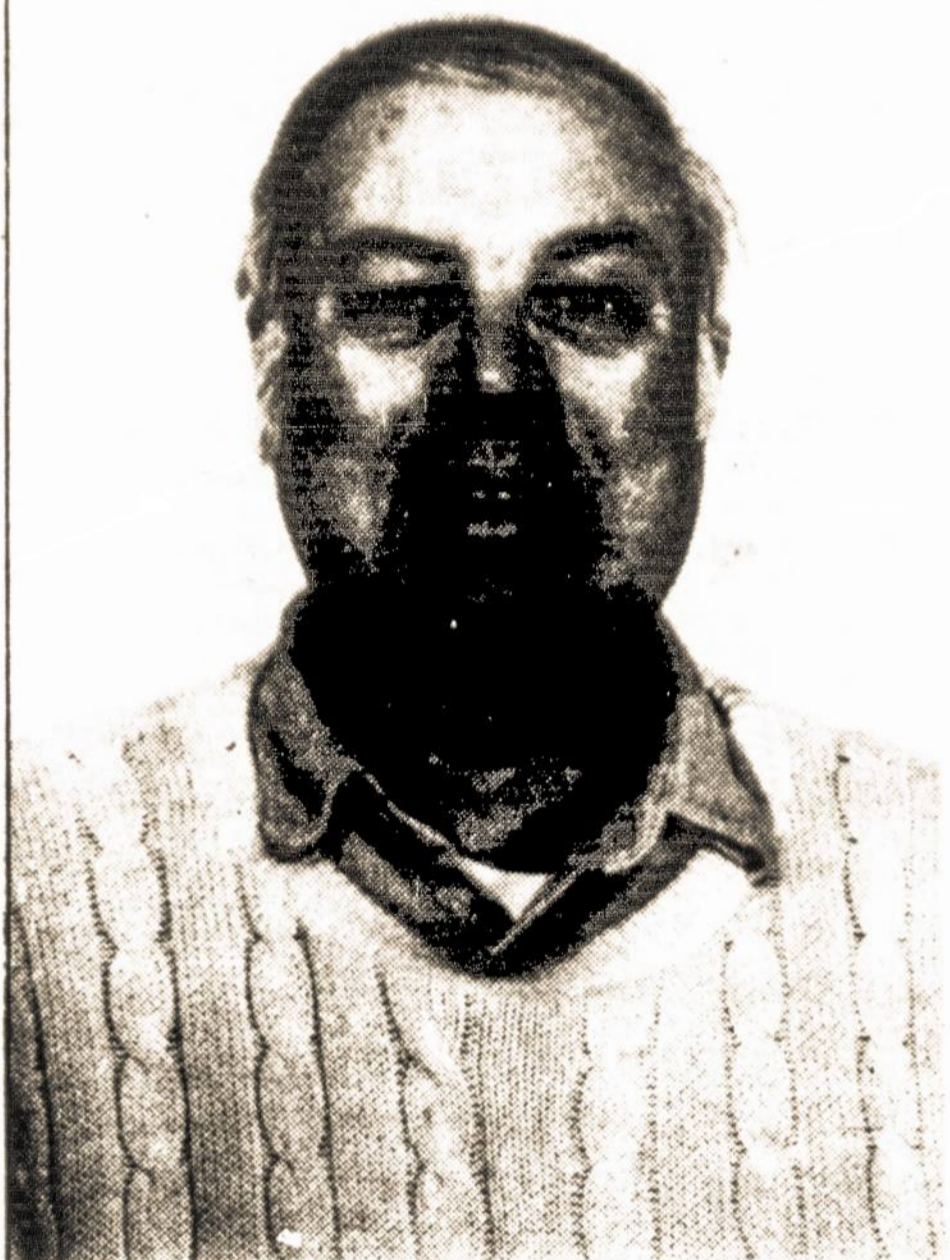
JUZĖ SIMKUS, 341 kuopa, McNaughton, WI. Prie SLA prisirašė 1939 m. vasario 5 d. mirė 1991 m. lapkričio 11 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Anna Oettinger

Nuo 1991 m. pradžios iš viso:

\$62,245.00

Lietuviško tautiško klausimas angliškai

Apie knygą: „Lietuviška diaspora: nuo Karaliaučiaus iki Chicagos“

Dr. Antanas Adomėnas, kaip knygos "Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago" autorius — Antanas J. Van Reenan, gavo iš University Press of America (4720 Boston Way, Lanham, MD 20706), informaciją — Vilniaus universiteto profesoriaus Zigmo

Zinkevičiaus atsiliepimą apie minėtą knygą. Rašoma taip:

„Ši studija yra vertingas informacinis šaltinis visiems, kurie yra suinteresuoti lietuvių emigracija ir su ja susijusiais padariniais, ypačiai su savęs atpažinimo pajautimu už Lietuvos ribų.

Aš ruošiu spaudai daugiatomį istorinį darbą apie lietuvių kalbą. (Pirmieji keturi tomai jau išspausdinti, skaitant nuo 1984-1990 m.), todėl skaitydamas knygą, ruošdamasis ją recenzuoti, mintis koncentravau į tuos aspektus, kurie galėtų nušviesti lietuvių kalbos ypatingumus už Lietuvos ribų.

Aš neapsirikau, nes, minėtu reikalu, suradau geroką pluoštą įdomių ir vertingų minčių-idėjų.“

Knygai naudota taip pat ir SLA medžiaga.

Pasirašė Zigmas Zinkevičius

P.S. Zigmas Zinkevičius — Filologijos mokslų daktaras, žymus dialektologijos, kalbos istorijos bei onomastikos specialistas.

IMPORTANT ANNOUNCEMENT

TO LODGE FINANCIAL SECRETARIES,
ORGANIZERS and MEMBERS

The Lithuanian Alliance of America CENTENNIAL MEMBERSHIP Drive ended January 1, 1989.

In an effort to strengthen the organization and enliven its activity, the LAA Executive Board announces from January 1, 1990 a new Membership Drive:

LAA "MARCHING TO THE SECOND CENTURY"

During the Drive, the newly enrolled members as well as our present members, on filling out the simplified NON-MEDICAL application (requiring no health examination) can obtain the following Insurances according to the new 1980 CSO Mortality Tables:

1. Ordinary Life
 2. 20 Payment Life
 3. Single Premium Life - The only payment is a single premium at the time of issue. This new Plan is especially advantageous to the youth.
 4. Accidental - amount equal to life insurance. Coverage ceases at age 70. Children are not covered by Accidental Insurance.
- Present members and new applicants can apply for insurance in the following amounts:

From Age 1 to 60 - \$1,000 to \$5,000
From Age 60 to 70 - \$1,000 to \$2,000

Minimum amount of Insurance is \$1,000
The application must be accompanied by payment of first year's insurance premium.

NEW LAA LODGE 222 MEMBER

In addition to the above insurances the Alliance is offering a new TERM Insurance to Age 25.

Enrolling Ages are only from 1 to 21.

The amount of insurance:
From \$2,000 to \$5,000

MES DIDŽIUOJAMĖS ESĄ LIETUVIAI-MUMS GARBĖ BŪTI SENIAUSIOS PASAULYJE LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS NARIAIS. PERDUOKIME TĄ GARBĖ SAVO VAIKAMS IR ANŪKAMS-IRAŠYKIME JUOS Į SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NARIŲ EILES, IŠDUOKIME AMŽINUS LIETUVYBĖS PASUS. DIDŽIUOJAMĖS, KAD LIETUVOS VALSTYBĖ BUVO ĮKURTA 1253 METAIS.